

ZOPET SE DVI-GA ZAGRINJALO.

NA POZORNIČI SE PRIKAZE-VA SPAČENI OBRAZ KORUPCIJE.

Zdaj je zasmrdelo v trgovski mornarici.

Washington, D. C. — A. M. Fisher in J. E. Richardson, bivša uslužbenca plovbenega odbora, sta predložila zborničnemu odseku za zadeve plovbenega odbora poročilo, ki obtožuje uslužbence in uradnike odbora korupcije pri nakupovanju potrebščin za ladje, ki so bile lastnina vlade.

Mr. Benson, predsednik odbora, je odklonil vsako diskuzijo o tej zadevi, ko so vanj silili radovedni časniki, da izvedo več podrobnosti o aferi.

Zbornični odsek, kateremu predseduje kongresnik Walsh iz Massachusettsa, je šele zdaj objavil poročilo, ki obsega več kot sto tiskanih strani.

Fisher, ki je imel preje zveze z zvezno obrtno komisijo, je pregledal zapisnike in knjige lesne uprave v interesu plovbenega odbora. Richardson, časnikar, je pa bil nastavljen v odborovem preiskovalnem departamentu.

Fisher pojasnjuje, da se poročilo dotika le takih zadev, katerih ni mogel odbor sami rešiti popolnoma. Dotika se štirinajst splošnih predmetov, ki so v zvezi z odbovinami operacijami.

Med nešteti predmeti so organizacija odbora, tehnične napake v konstrukcijskem programu, izvajanje diplomiranih inženirjev po odborovih uradnikih, izvajanje novega zakona trgovske mornarice in izoginitev obvezane vojaške službe.

Detalji se pečajo z raznimi obtožbami. Poročilo obtožuje razpisanje vladnega denarja, nepravilno sestavljene pogodbe, ki so vladni porile visoke vsote, razne odborove divize niso delovale vzajemno, nekatere divize pa sploh niso funkcionirale pravilno.

Nadaljni očitki so: Trdke, ki so popravljale ladje, so ponarejale plačilne liste, veliko opreme in potrebnih je bilo ukradenih in velika izguba je bila povzročena, ker niso bila posojila napravljena pravilno, ki so jih prejeli podjetniki, ki so gradili ladje za vlado.

Sprejeto je bilo na pr. poročilo, ki ni imelo nobene vrednosti.

Ko so vprašali Charles Pieza, bivšega predsednika korporacije za brodarje v sili, je odgovoril, da je cela zadeva absurdna in da izvira iz politike. Pripomnil je, če je obtožba poštena, zakaj niso zaslili člani odbora, predno je bilo objavljeno poročilo, da bi lahko dali pojasnila na vse obtožbe.

CENA SIROVEMU SLADKORJU PADA.

New York, N. Y. — Cena za tist sirovega sladkorja je padla na 62 centov, kljub temu je kupnja zelo mala. Zakaj? Sladkor, ki leži v skladiščih, mora biti prodan z dobičkom, preden oživi kupnja s sladkorjem po nizki ceni. To pa ne velja le za sladkor, ampak tako je z vsemi produkti. Kadar cena pleza navzgor, se tudi navzgor pleže od trgovine na debelo do trgovine na drobno in na potih, ki vodijo do nje. Kadar padajo cene za sirovine v trgovini na debelo, tedaj mora biti prodano preje blago v trgovini na drobno, ki leži v skladiščih, preden prične padati cene v trgovini na drobno. Če so pa padle cene v trgovini na debelo in so cene v trgovini na drobno, tedaj ostane cene visoke ves čas in konzumenti nikdar ne občutijo, da so cene kdaj padle v trgovini na debelo.

Tak je zakon sedanjega proizvodniškega sistema.

PAPEŽEVI SLUGE V Vatikanskem muzeju so zastavkali.

Rim, 10. nov. — Muzeji v Vatikanu so bili včeraj zaprti valed ultimata uslužbenecv, ki zahtevajo enako plačo, kakršno prejema attendanti v državnih muzejih. Uslužbenecv so naznanili papeževemu ravatelju, da ima pol ure časa za povišanje njihove plače, ako ne, sledi stavka. Ravatelj je pa suspendiral stavkarje in ukazal zapreti muzeje in galerije umetniški slik.

TIHOTAPSTVO Z ŽGANJEM ZOPET OŽIVI.

TAKO JOKAJO IN STOKAJO PROHIBICIONISTI.

Bivši salunariji delajo priprave, da prepeljejo legalno kupljeno žganje iz skladišč domov.

Chicago, Ill. — Prohibicijonisti so zaradi zadnje rassodbe najvišjega sodišča kar iz sebe, toda pomagati si ne morejo, ker beseda najvišjega zveznega sodišča več zaleže, kot pa javkanje in stoka-nje vseh prohibicijonistov na svetu.

Prohibicijonisti pravijo, da so prepričani, da bodo bivši salunariji prepeljali zdaj vse žganje na svoj dom, ki so ga kupili legalno in pošteno. Oni pravijo, da bodo prepeljali iz skladišč na milijone galon žganja, ki so ga kupili, preden je prohibicija postala postavna.

Salunariji, ki so kupili žganje pred uvedjenjem prohibicije, poimenjajo in izjavi prohibicijonistov že prodajajo žganje, da tako napravijo prostor za žganje, ki pride iz skladišč. Profit bo seveda ogromen, kajti zaboj žganja so plačali po dvajset dolarjev, zdaj pa ima ceno sto petdeset dolarjev.

Prohibicijoniste silno jezi, da Volsteadov zakon ne določa, da se s preiskavo dožene, na kakšen način je konzumirano žganje, ki je bilo pravilno kupljeno, predno je prohibicija stopila v veljavo. Oni pravijo, ker to ni povedano v postavi, je pot tihotapcem odprta, da lahko žganje spravijo v denar.

Najbolj navdušeni prohibicijonisti vedo povedati, da je cena žganju takoj padla, ko je bila proglašena rassodba. Na pr. zaboj žganja, ki so ga prodajali pred objavo rassodbe najvišjega sodišča po sto šest in šestdeset dolarjev, je bil zvečer na prodaj po sto pet in trideset dolarjev. Vse to dokazuje, da so prohibicijonisti pravi strokovnjaki v takih kupijah, ko vedo tako natančno, kdaj cene padajo, ali pa grede kvitko.

Najbolj se pa prohibicijonisti jeze, da se državne in mestne oblasti niso brigale za izveditev državnega prohibicijonistkega zakona, ki je baže še strožji kot Volsteadov zakon.

OTROCI SO ODKRILI TRUPLO UMORJENEGA ČLOVEKA.

Wierton, W. Va. — Otroci, ki so se igrali ob obrežju reke Ohio, so našli truplo 34-letnega stavbinskega podjetnika William Farrarja. Imel je razbito lobanjo in tri ranke z nožem. Farrar je bil izredno bogat in pogrešali so ga teden dni.

RESTAVRACIJA OROPANA.

Chicago, Ill. — Trije oboroženi roparji so vstopili nepričakovano v restavracijo Peter Bamboulousa in uvrstili goste lepo v vrsto. Najprevo so izpraznili žepa, na kar so izpraznili še register za gotovino.

VREME.

Chicago in okolice: V petek nehalno, toda gorko. Južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 37, najnižja 20. Solne izide ob 6:35, zaide ob 4:34.

DELAVSTVO V INDIJI SE JE ORGANIZIRALO.

Ves indijski proletarijat se je zdrgnil in združil v mogočno organizacijo.

DIJAŠKA VSTAJA SE RAZŠIRJA.

Bombaj, India 10. nov. — Prvi vseindijski delavski zbor je bil ravno tak zaključen v Bombaju z ustanovitvenjem "Delavske federacije v Indiji". Sedemdesetdeset krajevnih organizacij, ki imajo več stotisoč članov, je bilo zastopanih na zboru.

Federacija si je nadela nalogo, da takoj organizira ne samo vse mestne delavce v Indiji, temveč tudi delavce na kmetijah in obširnih nasadih. V enem letu se pričakuje pet milijonov članov, ki bodo tvorili mogočno politično orožje. Voditelji federacije odprto pravijo, da namen federacije je, izvozovati indijskim narodom svobodo in neodvisnost, medtem ko minimalni program zahteva izboljšanje delovnih pogojev.

Joseph Baptista, odvetnik po poklicu, ki je podpredsednik nove federacije, je dejal po končanem zboru: "V enem letu bomo imeli vse indijske proletarce tako čvrsto organizirane, da bomo lahko nastopili z direktno akcijo in prisilili Anglijo, da nam da vse, kar hočemo. Unionizirana Indija in centralizirana v eni federaciji bo revolucionarna sila, in ko pride čas, ne bomo se obotavljali."

Indijski proletarijat je res pripravljen na vse. Epidemija stavk, ki so izbruhnile v zadnjih par mesecih po vsej Indiji, se nadaljuje. 1200 cestozelenskiških uslužbenecv v Bombaju je v stavki že mesec dni in promet na ulicah je paraliziran. Mesto je samo na pol razsvetljeno valed stavke plinarjev in 2000 stavkujočih poštnih in telegrafskih nameščencev je demoraliziralo trgovino in komunikacijsko zvezo.

V Kalkuti so večni štrajki. Kakor hitro je eden končan, prične drugi. V tem momentu počiva vse delo v pristanišču, tovarniški delavci so ustavili obrat in 3000 delavcev v ladjedelnicah je tudi v boju. Tako je povsod. Mezde nočejo rasti tako hitro kot rastejo cene in delavci enostavno prenehajo delati. Kjer je stavka, tam se navadno takoj ustanovi delavska organizacija.

Delhi, Indija, 9. nov. — Vstaja dijakov, ki je pričela na velikem mohamedanskem učilišču v Aligarhu, se razširja po vsej Indiji. V vseh šolah se ustanovljajo "dijaške bratovščine", ki zahtevajo, da učilišča pretrgajo vse vezi z angleško vlado. V Aligarhu so bili večji izgredi in učilišče je zaprto. Vstajo vodi Mohamed Ali, vodja 70 milijonov indijskih mohamedancev.

RASSODBA NAJVIŠJEGA SODIŠČA JE UDARILA PROHIBICIONISTE.

Washington, D. C. — Prohibicijonističnim uradnikom ni odredba najvišjega zveznega sodišča prav nič všeč, ker bodo lahko zdaj dobili na dom žganje vsi, ki so ga kupili na postaven način pred uvedjenjem prohibicije.

V skladiščih je okoli štirideset milijonov galon žganja, med katerim je okoli petnajst milijonov galon žganja, ki je bilo kupljeno pred uvedjenjem prohibicije.

JUŽNA DAKOTA JE ODKLONILA PROHIBICIJO.

Huron, S. D. — Ljudstvu v tej državi je bila predložena predloga, ki pozostuje prohibicija, da jo sprejme ali pa zavrne. Ljudstvo je odglasovalo z deset tisoč večine, da ne mara nič slišati o prohibiciji.

Če bi ljudstvo v vsaki državi lahko povedalo svoje mnenje, kako sodi o prohibiciji, bi bila prohibicija kmalu pozabljena reč.

ZAKONSKA PREDLOGA ZA PRIBILJENO REGIZACIJO PREDSEDNIKA.

Washington, D. C. — Senator Curtis je naznanil, da predloži kongresu v bodočem zasedanju zakonsko predlogo, ki prisili predsednika, da rezignira, če postane duševno ali pa telesno nezmožen izvrševati svoje posle.

On pravi, da njemu zakon postane veljaven šele po četrtem marcu. Ustava ni o njegovem imenju dosti jasna, zato ga delj naj ima najvišje sodišče pravico, da določi, če je predsednik zmožen izvrševati svoje posle. To velja tudi za glave kabineta in najvišjega sodišča.

MOKA IMA ENO NIZKO CENO.

CENA KRUHU JE ENOSTALNA VISOKA.

Profitarji se vedno banjejo.

Minneapolis, Minn. — Cena moka je padla tako nizko, da ni imela v štirih letih še tako nizke cene. V mlinih prodajajo sed moka po deset dolarjev. Prava cena je za sed moka od \$9.65 do \$10, kajti cena je padla pri sodu v enem dnevu od 35 do 75 centov.

Moštarji, prekupei in borilniki pravijo, da se je moka tako pocenila, ker je padla cena pšenice. To so ravno tisti ljudje, ki pripovedujejo o padcu pšenične cene, ki so govorili nekaj dni pred volitvami, da pojde cena pšenice zopet, kvitko, ker so farmarji odtegnili pšenice trgu in jo drže doma v kmečkih in žitnicah.

Že takrat je bilo povedano, da so te besede moštarjev, prekupčevalcev in boriljanov nič drugega kot volilni maneuver, tolažila za farmarje, s katerim namenjajo navihani profesionalni političarji prepričati, da farmarji glasujejo za opozicijskega kandidata. Ljudje, ki poznajo, teze profesionalnih političarjev starih strank, so dobro sodili, ko so dejali, da je povest o farmarjih, ki drže pšenice proč od trga, navadna poteza v volilnem boju.

Današnji sistem produkcije in distribucije blaga je tak, da cena poljskih pridelkov pada v jeseni, dokler niso poljski pridelki popolnoma pod kontrolo moštarjev, prekupčevalcev, boriljanov in drugih privatnih interesov, ki nakupujejo bogastva s izkoriščanjem drugih. Kakor so poljski pridelki pod kontrolo teh interesov, prične plezati tudi cena pšenice navzgor.

Cena kruhu seveda ne pade, kajti preden se moka spremeni v kruh, gre skozi roke različnih privatnih interesov. Od farmarja do konzumenta roma pšenica tole pot: Prvi vzame profit lastnik žitnice ali žitnega elevajerja, za njim pridejo železniški baroni, te naslede žitni spekulantje na kar pride mlinar, za njim spekulant z moko, potem pek, vmes so pa še drugi profitarji in profitariki, ki niso ganili z mezinicami, da je zraslo eno pšenično zrno, se spreminilo v moko in nazadnje v kruh. In ker ti neproduktivni niso zadovoljni z majhnim profitom, ima kruh tako ceno kot v vojnem času.

Delavci in farmar sta pa darivno jagu, ki je štrčevano, da ne zmedli denarna močja profitarjev. Delavci je odrt kot konzument, farmar pa kot producent.

OLJNI DELAVCI SE ZDRUŽUJEJO.

Coalinga, Cal. — Med oljnimi delavci se je tudi zbudila zavest in vedno več jih prihaja do spoznanja, da morajo biti organizirani, ako hočejo zboljšati svoj položaj. Podružnica za podružnico organizacije oljnih delavcev je bila ustanovljena in danes je več kot deset tisoč oljnih delavcev organiziranih.

Jugoslovanski delegatje so se podali Italijanom?

Jugoslovanski delegatje so priznali Italiji posest Julijakih Alp in neodvisnost Reke? Pogajanja se vršijo samo o Dalmaciji in nekaterih otokih.

Santa Margherita, Italija, 10. novembra. — Jadransko vprašanje je rešeno. Jugoslovanski delegatje so se podali ultimatumu, katerega so jim izročili italijanski delegatje in pristali na glavne točke italijanskih zahtev in urediti je treba samo še nekatere podrobnosti.

London, 10. nov. — Brezjavka Central Newsu iz Rima se glasi, da so italijanski delegatje izročili ultimatum jugoslovanskim delegatom v Santi Margheriti. Ultimatum določa, da morajo Jugoslovani sprejeti minimalne zahteve Italije glede meje v Julijaki Benečiji in neodvisnosti Reke, ako hočejo, da se bo nadaljevala konferenca.

Rimski listi poročajo, da konferenca ne bo dolgo trajala. "Messagero" glasilo klerikalcev, piše, da je najbolje, če se konferenca takoj razbije, kajti Italija je pripravljena na vse, pa naj pride kar hoče. Poročilo iz Sante Margherite pravi, da je dr. Trumbić včeraj po končani konferenci razpravljaj eno uro sam s italijanskimi delegati.

Rim, 10. nov. — "Tribuna" javlja na podlagi depeše iz Rapalla, da namerava dr. Milenko R. Vesnić, jugoslovanski ministriški predstavnik, oditi v Belgrad v četrtek. Iz tega se zaključuje, da je nastal med delegati obeh držav tako širok prepad, da ga bo težko premostiti. Najhujiši spor je zaradi Reke in meje v Istri.

London, 10. nov. — "Daily Express" je sprejel vest iz Rima, da so d'Annunzijske čete napadle Jugoslovane, okupirale Bakar in ujele več moč.

Benetke, 10. nov. — Dva ameriška rušilec "Chandler" in "No. 206" sta včeraj odpula iz Benetk v Split, Dalmacija.

Rapello, Italija, 10. nov. — Italijanski delegatje so takoj v začetku konference, ki se vrši v villi Spinoli v Santi Margheriti, povedali Jugoslovanom, da je vsko pogajanje nemogoče, ako Jugoslovija ne pripozna temeljnih minimalnih zahtev Italije, to je posest Julijakih Alp in neodvisnost Reke. Grof Sforza je izjavil, da je vprašanje Reke in Julijske Benečije že rešeno (!) in o tem ne bo pogajanja. Italijani so pripravljeno govoriti le o Dalmaciji in nekaterih otokih v Jadranu.

Italijanski vojni minister, ki je govoril za Sforzo, je naslikal strategično potrebo Italije, da ima mejo, katero zahteva. Nato je postavil, da s tem še ni rešeno, da Italija pričakuje ofenzivnih operacij od Jugoslovije.

Dr. Vesnić je pojasnil stališče Jugoslovije in rekel, da je nemogoče odstopiti ozemlje, na katerem je večina jugoslovanskega prebivalstva. Dr. Trumbić je v dolgem govoru poskušal odpreti diskuzijo, da li ima Italija pravico, anektirati istrski polotok, toda grof Sforza ga je ustavil, češ da je takšna diskuzija "absolutno brez koristi".

"Ako Jugoslovani ne sprejmejo našega stališča, da mora Italija imeti mejo, katero je možno ločiti in vojaško braniti, potem je nemogoče nadaljevati konferenco," je dejal grof Sforza.

Santa Margherita, Italija, 10. nov. — Jugoslovanska delegacija, ki je prišla iz Beograda semkaj, da izravna spor z Italijo, je v strahu, da zopet oživi habsburška monarhija pod krinko takozvane "podonavske zveze". Jugoslovanski delegatje izjavljajo odprto, da žele prijateljstva z Italijo in ekonomske ter politične pomoči. Poitradno poročilo o konferenci vsebuje odgovor Vesniča in

"OROŽJE NAREDI MIR NA IRSKEM!"

Tako pravi Lloyd George. Terorizem na Irskem se še poveča.

GEORGE JE TUDI PONVALIL "DOBRO" VODITELJE RU-DARJEV.

London, 10. nov. — "Na Irskem vidimo danes organizirano moritev, in če se ne motimo, smo še prišli morilec za vrat."

Tako je dejal ministriški predstavnik Lloyd George sredi v svojem govoru v Guildhallu, kjer je bil gost na banketu pri ustoličenju novega londonskega župana. George je zopet prikazal sinfaj-novec kot morilec najgrše vrste, angleške vojaške polietice pa kot "hrabre junake, ki se ne ustrašijo prijeti morilec v najtemnejših kotih Irske."

Rekel je, da miru na Irskem ne bo, dokler ne bo uničena republikanska organizacija. "Uporni Iri pravijo, da so v vojni z Veliko Britanijo. Dobro. Pričeti se ne smejo, če odgovorimo z vojnimi metodami. Naše čete morajo imeti moč, da zdrobe morilec glava, in imete bodo še večjo moč, ako bo treba."

Ko je George govoril o notranjih razmerah, je dejal, da se je industrialni položaj izboljšal. Delavcem se je "nekoliko ohladil temperament." Delavski voditelji so pokazali, da so "dobri možje", ki razumejo svojo nalogo in to je vlado navdalo z velikim upanjem tekot zadnje rudarske stavke.

Ministriški predstavnik se je dotaknil tudi Rusije. Rekel je, da bi rad govoril upalno o Rusiji, toda ne more. "Prava nevarnost v Rusiji je boljševizem — in ta nevarnost še ni končana."

KONEC LJUBEZENSKIH DRAME V HOTELU.

Chicago, Ill. — V hotelu Fort Dearbornu se je odigralo zadnje dejanje ljubzenske drame, ki je pričelo v Laredo, Tex., pred dobrim letom. Junak v drami je oženjeni Harry Hampton Garver, ki išče zakonsko ločitev od svoje soproge, junakinja je pa mlada deklica Teodora Sanders, ki je mehičanskega rodu. Sandersova je prišla v Chicago in je silila, da jo Garver poroči. Garver ji je hladnokrvno odgovoril, da naj čaka, ker so kaj takega zdaj še ne more zgoditi. Sandersova je potegnila izza nedrj nabrušeno bodalo in se je vrnila v pričo njega v hotelskem vestibulu dvakrat v sree.

POLICAJ OBSTRELJEN IZ ZADE.

Chicago, Ill. — Bivši mestni svetovalec Winfield Held so je pripeljal s svojim avtomobilom in v družbi policaja Joseph Pionovskega domov. Zapeljal je avtomobil v goraz. Na potu je gotovo v stanovanje so pa pričeli pokati samokres v tem. Odgovorila sta na strele, toda oba sta bila ranjena, napadalec so pa ušli. Policaja so prepeljali v bolnišnico in zdravniki izjavljajo, da je težko ranjen.

Trumbića na minimalne zahteve Italije. Oba zagovarjata stališče z ozirom na teritorialno stran vprašanja, obenem pa poudarjata, da so prijateljski stiki med Italijo in Jugoslavijo zelo potrebni.

Pariz v vojni s podganami.

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

SOVJETI MOČNEJSI KO KDAJ POPREJ.

Znani poročevalci Levine je do-
gal, da so vse vesti o "notra-
njem razpadanju" Rusije
gola domisljaja.

SOVRAŽNIKI SKRBE, DA RE- VOLUCIJA ŽIVI.

Znani dopisnik I. D. Levine, ki
je bil že dvakrat v ruski sovjetski
republik in kateri je pravkar
preiskal razmere v Rusiji, je po-
slal škaklarsko listu "Daily News"
slednje poročilo:

Berlin, 8. novembra. — Letna
jezemska povodenj novic in prero-
kovanj o bližajočem se padcu sov-
jetske vlade v Rusiji ne sme po-
oblašati vizije ameriškega ljudstva
o resničnem položaju v tej deželi.
V tem momentu, ko o Moskva pravi-
steto tretjo obletnico "sovjetske
revolucije, bi moral zapadni svet
spoznati resnico in se izprašati, da
li ne dela krivice sam sebi in Ru-
siji.

Ravnokar sem končal šestteden-
sko proučevanje razmer v sovjetski
Rusiji. V Estoniji, Letaviji in
litvi sem intervjuval veliko šte-
vilo Rusov od rdečih generalov in
admiralov do beguncev, med kate-
rimi je nekoliko mojih starih
znancev, ki so že lani demonstri-
rali, da se jim sme zaupati.

Moja preiskava je dognala, da
je sovjetska vlada še daleč od
padca — bolj daleč kot je
bila kdaj poprej. Še več. Zmer-
ne razmere, ki so vladale v
boljševiški republiki pred enim
letom, so se morale umakniti radi-
kalnejšim tendencam vsled prit-
skane neprestane intervencije zavez-
nikov. Medtem ko so sovjetski
voditelji lanske leto večinoma mi-
slili, da je s porazom Kolčaka in
Denikina prišel konec zunanje
intervencije in da bo sledil mir, je
leto večina boljševiških vodite-
ljev prepričana, da entente, po-
sebe pa Francija ne bo mirovala
in bo podpirala intervencijo tudi
potem, ko bo odstranjen baron
Vrangel s Krima.

Tragedija tega položaja leži v
markantni kapaciteti svetovnega
javnega mnenja, da požre še tako
veliko število propagandističnih
prekrovanj o "padanju" sovjets-
ke vlade; tri leta se že ponavlja-
jo ta prerokovanja, tri leta že
gleda svet, da se niso obnesla, a
kljub temu še verjame, medtem
ko so nepristranski opazovalci, ki
se ne boje povedati resnice, pro-
glašeni za boljševike.

Nadaljevanje zavezniške inter-
vencije je povzročilo, da so mnogi
boljševiki izgubili upanje v mir. V
sovjetskih vrstah sta se pojavili
dve frakciji; ena je za mir s kon-
cesijami, druga pa za opustitev
mirovnega programa. Zadnja
frakcija, v kateri je največ petro-
gradskega elementa, je pod vo-
dstvom Zinovijeva in se zbira
okrog tretje internacionale. Cilj
teh elementov je svetovna revol-
ucija, taktika pa, da se nadaljuje
vojna za dosego cilja.

V zadnjem februarju, ko je si-
najzna zmagala nad Kolčakom in De-
nikinom dala Rusiji kratko peri-
odo miru, je kazalo, da bo Rusija
imela mir in da se prične doba re-
konstrukcije in graditve novega
sistema. Smatna kazen je bila od-
pravljena, večji del rdeče armade
je bil demobiliziran, osnovane so
bile tri delavne armade in rekon-
strukcija je res pričela v velikem
obsegu. Francija tretje interna-
cionalne je morala podleči močnej-
šemu vplivu za mirovno delo. Zi-
novijev in Bukarin sta bila sicer
slabotirala, če da mir ubije sov-
jetsko revolucijo, toda ostala sta
brez vpliva.

Prisla je spomlad in Poljska je
napadla Rusijo; istočasno se je
pričel ubiti Vrangl na Krimu.
Mirovni program sovjetske vlade
je bil naenkrat položen na polico
in kratka doba rekonstrukcije je
morala prenehati. Tedaj je pričela
tretja internacionala. Socialis-
tične stranke v Evropi so druga
za drugo stopale v komunistično
internacionalo in podžigale upanje
ruskih voditeljev za
svetovno revolucijo. Moskva je
postala Meha svetovnih revolucio-
narjev, delegatje iz Anglije do-
4. prosinca, iz Sirije do Norveške so
prišli v Kremen. Kakor sem in-
tervjuval iz zanesljivih virov, sta
stan tretje internacionale
in komunistični za zunanje stvari
najbolj aktivni središčli danes v
Moskvi.

Poljski so okupirali Kijev in
Vrangel se je pričel pomikati v
južno Rusijo. Mirovna frakcija v
sovjetskih je oslabil. Smatna kazen
je bila zopet oživljena in komunisti
za pobijanje protirevolucije je po-
stala aktivnejša. Kakor kdaj pop-
rej. Delavci so morali zapustiti
armado, ki je kmalu zabrisala po-
rase z zmagami. Ko so rdeče čete
stale pred Varšavo, je bil svetovni
položaj zelo ugoden za bojevitost
komuniste, ki se zbirajo okrog Zi-
novijeva. Vstaje so se pojavile v
Indiji, Afganistanu, Perziji, Mezo-
potamiji in Egiptu. Anglijo so
treli delavski potresi in Italija je
bila na robu revolucije.

Tedaj je Lloyd George predlagal
sovjetski vladi, da se skliče gene-
ralna mirovna konferenca. Kakor
sem informiran, so se sovjetski
voditelji posvetovali, kaj na to
re. Ali naj sprejmejo predlog
Lloyda Georgea in ustavijo vojno
s Poljsko, ali naj nadaljujejo in-
vazijo Poljske v nadi, da izbruhne
revolucija na Poljskem in v Nem-
čiji. Tedaj je Lenin storil napako.
Poslušal je Zinovijeva in Bukari-
na in se odločil za okupacijo Var-
šave v upanju, da bo sledila pol-
jska revolucija. Predlog Lloyda
Georgea je bil zavrnjen, čeprav so
mu poljski komunisti svetovali, da
ga sovjetski sprejmejo.

Rdeča armada ni dosegla prič-
akovanih uspehov na Poljskem in
Lenin je hitro popravil svojo na-
pako na mirovni konferenci v
Rigi, dasiravno se je Zinovijev-
Bukarinova frakcija silno protivi-
la zaključkom v Rigi. Zinovijev
je pridobil eno tretjino delegatov
v centralnem izvrševalnem odo-
ru, da so glasovali proti miru.
Prvič se je zgodilo, da je sovjetska
zbornica nastopila proti vladi, če-
prav v manjšini; ko je bila na
dnevnom redu ratifikacija preli-
minarne mirovne pogodbe s Polj-
sko, je dotična tretjina delegatov
zopet glasovala proti pogodbi.

Zinovijeva manjšina je torej
edina "opozicijska" dajev v Rusiji,
ki pa naravno ni nevarna sovjetski
vladi, pač pa je proti miru.
Ako pride za Vranglom kateri
drugi caristični pustolovec na po-
vršje, ali če Poljska ponovno na-
pade Rusijo, bo ta manjšina bo-
jejnega boljševizma dobila velik
vpliv. O rdeči armadi so se po-
umikali iz Poljske razširile razne
vesti, ki pa ne odgovarjajo resni-
ci. Sovjetska armada ni niti naj-
manj demoralizirana in še je po-
stanja zavrdi velike udarce Pol-
ljakom ali komurkoli. Sovjetska
vlada pa upa, da bo po uničenju
Vrangla možno govoriti o miru z
zavezniški.

Vse vesti, da bodo "notranji
upori" ali neke notranje sile po-
drle sovjetsko vlado, so fantastič-
ne. V Rusiji sploh ni organizacije,
ki bi mogla izvršiti kakšno vsta-
jo. Strmoglavljenje sovjetske vla-
de od zunaj se je tudi pokazalo
do danes nemogoče.

To je tragedija ruskega pro-
blema.

Inozemstvo.

Francija je našla novo "upanje" za Rusijo.

London, 9. nov. — Iz Moskve
javljajo, da je Francija pričela
podpirati banditskega glavarja
Balakoviča v Voliniji, ki menda
nameni Vrangla. Balakovič
prejema orožje in strelivo skozi
Poljsko.

Stavka rudarjev v Belgiji.

Bruselj, Belgija, 10. nov. — Stav-
ka rudarjev v Charleroiu se je
razširila na rudarske okoliše v
Falisolu, Taminesu, Auvelsnu in
Anderlesu. Rudarji so zastavali
proti povišanju cene premoga in
izjavljajo, da njihov boj je na-
perjen proti profitarstvu. Delo v
vseh rovih popolnoma počiva.

Sovjetska Rusija naročila 20 mi- ljonov knjig v Nemčiji.

Berlin, 10. nov. — Vlada sovjets-
ke Rusije je naročila v Nemčiji
dvajset milijonov učenjskih knjig za
rusko mladino. Naročilo je izvršil
Gršebn, založnik iz Petrograda in
osebni prijatelj Maksima Gorkija.
Gršebn je najprej posetil London
z namenom, da tam naroči knjige,
toda Angliji so ga sprejeli hlad-
no in mu dali visoke cene. Nato je
šel v Berlin, kjer je takoj dobil
založnike z zelo ugodnimi cenami.
Nemci bodo tiskali ruske knjige
po štiri cene iznad, medtem ko so
Angliji zahtevali 12 centov. Na-
ročilo je razdeljeno med več nem-

skih tiskarn. — Gršebn je rekel v
intervjuju: "Namen sovjetske
vlade je, da izloči novo generacijo
v popolnoma novem, komunistič-
nem duhu. Večina ruskih otrok do
desetega leta starosti ne ve nič o
življenju za časa carje in v pri-
hodnjih desetih letih ne bo ruska
mladina znala nič, kaj je privat-
na prodajalnica ali gostilna. Sov-
jeti imajo nalogo, da vzgoje novo
rusko generacijo v popolnoma
drugem duhu, v duhu bodoče
držbe, in zato so naročili knjige,
katerih ni mogoče tiskati v Rusiji
radi pomanjkanja papirja in dru-
gega materiala."

Francoški delavci proti ekpedi- ciji v Siriji.

Pariz, 10. nov. — Predlog vlade,
da parlament dovoli eno milijardo
frankov za okupacijske svrhe na
Siriji, je naletel na velik odpor.
Socialisti so razvili močno agita-
cijo proti vsaki manevru v Siriji.
Opozicija pa ni samo med sociali-
sti in delavci sploh, pač tudi med
drugimi liberalnimi elementi, ki
vidijo v ogromnih izdatkih za
okupacijo Sirije težko butaro dav-
kov.

Vstaja v Mezopotamiji še traja.

London, 10. nov. — Po uradni
poročili se še vrše boji med brit-
skimi četami in upornimi doma-
ci v Mezopotamiji. Rebeli so
zdaj premestili svoje gibanje na
levo stran reke Evfrata in operi-
rajo v okoliših Hita, Mossula in
Dijale.

Krvave volitve v Jukatano.

San Antonio, Tex. — Tukajšnji
španski list "La Prensa" je v
sredo objavil brzojavko iz Mexico
Cityja, da je bilo v bojih med so-
cialisti in liberalci v mehiški drža-
vi Jukatano okrog 50 oseb ubitih
in stotine ranjenih. Boji so iz-
bruhnili v volilni kampanji.

Mehiška vlada posreduje v stavki.

Mexico City, Mehika, 10. nov. —
Vlada namerava intervenirati
med stavkajočimi pristanišnimi
delavci in delodajalci v Vera
Cruz, da prepreči generalno stav-
ko. Vlada grozi, da z vojaštvom
nameni stavarke.

Trije Amerikani ubiti na Vrang- lovi fronti.

London, 10. nov. — Iz Sebast-
pola javljajo, da so bili pri sov-
jetskem napadu na Salkovo ubiti
trije Amerikanci, med katerimi je
tudi kapitan Emmet Kilpatrick,
zastopnik ameriškega Rdečega
križa.

Bolgarija in Avstrija bi radi ali v ligo narodov.

Zeneva, Švica, 10. nov. — Vod-
stvo lige narodov je prejelo pro-
šnjo Bolgarije za vstop v ligo.
Dunaj, 10. nov. — Avstrijska
vlada je formulirala spomenico za
vstop v ligo narodov.

Francoški frank je padel na tri cente.

Pariz, 10. nov. — Frank je več-
raj padel na približno tri cente
ameriške vrednosti. Kurs na borzi
je bil 17,85 za dolar. Frank nepre-
stano pada v zadnjih petih mese-
cih.

Naga Eva v raju je pretresla papeža.

Pariz, 10. nov. — Sv. pismo
pravi, da sta bila Adam in Eva
brez obleke, ko sta se morala po-
sloviti od paradiza, toda izdeloval-
ci filmov se ne sneyo ravnati po
sv. pisnu — tako naj misli rimski
papež. Neka italijanska družba je
prodeurala film, ki ga je nazvala
"Sveta biblija". Produkcija fil-
ma stane pet milijonov lit. Ko so v
Vatikanu kazali film, je bil na-
vzoč tudi papež Benedikt. Ali ko-
maj so se odigrali na platnu prve
scene iz paradiza, se je papež
agrozil in v prvem izbruhu svete
jeze je ukazal, da se film umi.
Eva je bila naga, popolnoma gola,
ko je jedla jabolko od "prepove-
danega drevesa". — Lastnik fil-
ma se pa noče pokoriti papežu, da
bi umi delo, ki je stalo pet mi-
ljonov lit — kupčija je kupčija!
— in zdaj je papež izdal prokla-
macijo, v kateri prepoveduje ka-
toličanom gledati lepe slike iz sv.
pisma!

Krvavi boji med delavci in vojski v Mehiki.

Mexico City, Mehika, 10. nov. —
Iz Mehike poročajo krvavih spo-
padih med socialisti in liberalci v

državi Jukatano na severu. Vojni
minister Calles je poslal generala
Mangeja z zveznimi četami v pri-
padete kraje z naročilom, da mora
razorožiti obe stranke. Središče
bojev je Teecanto. Socialisti so se
utrdili v strelskih jarkih zunaj
mesta in zapeli vsa pota, po kate-
rih ima priti vojaštvo.

Zeleniška zveza med glavnimi
mestom in Vera Cruzom je pri-
trgana vsled generalne stavke v
Vera Cruz. Delavski sveti v vseh
mehiških državah so imeli večeraj
zborovanja glede simpatične
splošne stavke.

Napadi na mladje Vranglove pozicije.

London, 10. nov. — Poročilo iz
Moskve, datirano v pondeljok,
opisuje vroče boje v olini pri Pe-
reokpu. Sovjetske čete uspešno
napadajo utrjene postojanke na
istemu Congarju.

Vojna na Irskem.

London, 10. nov. — Po p-
iz sinfajnovskih virov je
bojih na Irskem v zadnj-
meseceh 25 Ircev ubitih in
njih, Angležev pa 81 ul-
in 114 ranjenih. Neko neur-
ročilo pravi, da je bilo v to-
65 civilistov ubitih na Irak

RAD BI LEVDELE

za mojega prijatelja Anton Bau-
deka, ki sva bila skupaj v Nemč-
ji. Pri njem se bil na hrani in sta-
novanju leta 1910. Potem sem jaz
odpotoval v Canado in od tistega
časa nisem ničesar slišal o njem.
Mogoče so on sedaj nahaja v Zdra-
ženih državah. Ako bo on našel to
šital, želim, da se mi priklani na
naslov: Anton Slapnik, P. O.
Washoe, Mont.

Železna preskušnja več let

dokazuje, da je Van Schlickov bol-
garski krvni čin najboljši domači
sdravilo za žolodce, čreva, jetra in
oblasti, ter bolni krvi, oper prehlad,
influenca, gripo in pljučnico, je to
sdravilo vživano gorko zvečer pred-
no ležati v postelji izvrstno. Zapom-
nite si, da je samo eden pravi

BOLGARSKI KRVNI ČAJ.

Pazite se pred ponaredbami! Vpra-
šajte lekarnarja za "Van Schlickov
pravi bolgarski krvni čaj", ali pa nam
pošljite \$1.25 zavezan zavitek, \$3.15 za
tri zavite in \$6.25 za šest zavitekov
tega čaja. Naslov: Dr. H. H. Von
Schlick, President, Marvel Products
Company, 8 Marvel Bldg., Pittsburg,
Pa. (Adv. Nov. 11)

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

pošljala v stari kraj jago-
vanske krene in dinare po ti je
ceni:

Cena denarja do druge odredbe:	
1000 kron za \$	8.30
5000 kron za	41.00
10000 kron za	81.00
50000 kron za	400.00
100000 kron za	780.00
1000 dinara za	31.40

Cene kronam in dinarjem se
vsaki dan menjajo, rastejo ali
padajo. Slavonic Immigrant
Bank, vam bode računal po
ceni onega dne ko sprejme od
vas denar.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 West 23rd Street,
NEW YORK, N. Y.

AVSTRILSKI VOJAKI.

Mohki, ki so bili vojaki v av-
strijski vojski na čem svetovne
vojne, sedaj lahko pridejo iz Ju-
goslavije v Ameriko, če vati na-
pravi tomdnevne prošnje in druge
potrebne listine

KATIJA SKENDER

javni notar na Ameriko iz
stari kraj.

6227 Betle Str., Pittsburgh, Pa.
On vam želi, da gredo v
ki si je želite k sebi, — ali pa vam
povrne denar. — V vseh pravnih
in notarskih poslih pa v zvezi s
ki se v zvezi s potovanjem v
ljudi iz starega kraja, se obrnite
nanj, pa boste v vseh zadovoljni,
saj, on je za vas, a vi bodite
zanj.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2887-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporna Jednota.

Ustanovljena 17. junija 1907
v državi Illinois.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

Predsednik Vincens Calhoun, podpredsednik Anton Hraet, Box 140, Camsburg, Pa.
St. Ignace Math Turk, tajnik bolniške oddelka Paul Berger, sočasni gl. blagajnik Frank
S. Tavekar, upravni tajnik Gustav Filip Gollas.

POROTNI ODBOR.

John Underwood, predsednik, 408 May St., Springfield, Ill., Martin Zeleniker, Box
276, Burlington, Ohio, Jos. Vasilich, Box 432, Sanktan, Pa., Frank Searech, 2800 Prosser
Ave., Cleveland, Ohio, John Ermann, 1048 First St., La Salle, Ill.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2887-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZGODNO OKROŽJE: Rudolph Pletrich, Box 438, Boligville, Pa.
Anton Radlitz, Box 75, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Hraet, Box 104, Green, Kans., za Jugoslavijo
Leo Kaler, Box 248, Gilbert, Minn., za ostrovske

Nadzorni odbor.

Matt Petrovich, predsednik, 15417 Watrino Rd., Collingwood, Ohio, Jakob Ambrosia,
418 Flores St., Eveleth, Minn.

Tiskovni odbor.

Vincens Calhoun, John Underwood in Matt Petrovich.

Zdravstveni odbor.

PREDSEONIK: Frank Alai, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trefil, Box 181, Lawrence, Pa.
John Oves, 342 Englewood, Detroit, Mich.
Jos. Shuk, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Uderil, 1844 So. Roche Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 2828 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jule Zverinich.

PREORI: — Korespondenca v gl. oddelku, ki delajo v glavnem uradu, so vrši takole:
VRA PISMA: ki so namenjajo na posla gl. predsednika in bolniški predsednik
S. N. P. J., 2887-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. P. J.
2887-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
DENARNE POMOŠNICE IN STVARI: ki se silijo gl. izvrševalnega odbora in podeta
vse se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2887-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVEZI Z SLAGAJNIŠKIMI POSLI: se pošiljajo na naslov: Blagaj-
ništvo S. N. P. J., 2887-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse priitbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petrovichu,
predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je ugori.

Vsi priitvi na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 408 May
Street, Springfield, Ill.

Vse priitbe proti uradništvo glosila se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N.
P. J., 2887-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, razen tiskani, ogledi, naročila in spili van, kar je v sveti
v glavnem jednoti, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2887-59 So. Lawndale Ave.,
Chicago, Ill.

AKO ŽELITE DOBITI SVOJCE, sorodnike in prijatelje
in domovine v Ameriko po niski ceni!
POSLATI DENAR HITRO in po najnižji ceni!
POTOVATI V STARI KRAJ po najkrajši ceni, tožaj se
obrnite na

EMIL KISS BANKIR

123 Second Ave. New York, N. Y.

Prodajam porobrodne listke in domovine v vse kraje v
Ameriko. Izdelajem vse notarske posle in potrebne spise za
dobavo svojcev. Potnikom v stari kraj precejšen poletni listi
in računam je konsularne pristojbine.

Najboljše in najkoristnejše

božično darilo

za vaše sorodnike v starem kraju je denar. Mi ga od-
pošljemo za vas točno in ceno. Vašim dragim darujte
uločno knjižico. Mi plačamo obresti na vas hranilne vlo-
ge po

4%

Ako želite dobiti vaše družino v Ameriko, mi vam
preškrbimo vse potrebno.

Prodajamo tudi porobrodne listke na vse proge ZA
in IZ Evrope. Za vsa pojasnila pišite vedno na

NEMETH STATE BANK

Glavni urad Podružnica
10 East 22nd St. NEW YORK CITY 1507 Second Av.

**ZA BOŽIČ LAHKO POSLJE VSAK ZABOJ SVOJ-
CEM V STARI KRAJ.**

Sprejmemo zaboj do 1.000 funtov teže, toda zaboji morajo
biti močni, da se ne razbijajo.

Mi bomo odposlali vse zaboje sred novembra, take da jih dobe
zagotovo za božič.

Namamno za prevoz le 15 centov za funt. Kdor bo poslal
naj polje tako, da jih dobemo do 10. novembra.

EUROPEAN TRADING & EXPORT CO.,
STRUKEK & HORAK,
55 — 9th Avenue NEW YORK, N. Y.

CUNARD LINE

v Hamburg in Odensko
mimo Anglije.

Aquitania. Novembra 23

Cena za tretji razred:

V Hamburg \$125.00
V Odensko \$135.00

in vojnega davka \$5.00 več.

Oglasite se pri bližnjem
Cunard agentu.

Josip Kostanjevec:

NA SOLNČNIH TLEH.

POVEST.

(Nadaljevanje.)

Mirko se je torej poslavljaj od Vipave. Nikdar si ni mislil, da mu bo slovo tako težko. Kakor bi zapuščaj svoj rojstni kraj in ne dežele, ki mu je bila zavetje samo mimogrede. Pa saj je bilo to zavetje tako toplo in se mu je dajalo od srca tako nepričljivo, da je bilo težko otrresti se neke tihe melahonije ob uri slovesa. In tistokrat je pravzaprav šele dočela spoznal, koliko simpatij si je bil pridobil pri vseh slojih prebivalstva nevede in nehoti. Na predvečer njegovega odhoda se je zbrala v Čitalnici lepa družba, da se poslovijo od njega. Prišel je celo stari dekan, ki ni navadno zahajal nikamor, in je ostal precej dolgo. In tudi nekaj okoličanov je sedelo za mizami ter pritrjevalo poslušalo poslovilne govore, slaveče predvsem Podlipnika kot peveca, ki ga bodo težko nadomestili. Nato so seveda odmevale pesmi, vse po vrsti, kolikor jih je znal dobro izveščati tedanji pevski zbor. Da, lepi so bili tisti časi, ko se je še vse družilo v slogi in bratstvu, ko je bilo še vse "enih misli, enega srca" in so bila ta srca polna medsebojne ljubezni in sleherni trenotek pripravljena odpustiti. . . .

Krasno jesensko vreme je bilo drugi dan. Mirko je že zgodaj sedel na voz k svoji skromni prtljaji, bil je zaživžgal po čistem vzduhu, konja sta potegnila. Velik šop jesenskih dehtočih rož, darilo pevcev, se je svetil, privezan na pokrov bele škafije, v mlado sveže jutro. Šlo je naglo čez most, kjer je zadnjič pozdravila Vipava, kjer so iz Podkale v slovo pomignili že skoro orumeneli vrhovi visokih kôstanjev. In zaostajala je za vozom hika za hiko, izginjala so okna, polna nizko navzdol visečih zadnjih letošnjih nagelnov. Zabliskala so v solneju vrteča se mlinska kolesa na desno, začelo se za hip ropotanje stop in razgrnila se je daljna prašna cesta pred očmi. Zbogom, trg!

Podlipnik se ni še nikdar vozil v Trst po tej cesti. Od Manč naprej mu je bilo vse neznano, zato ga je pa toliko bolj zanimalo, da je pozabil na vse drugo in se vdal samo opazovanju in sanjarstvu. Na desni in levi so se začeli po solnčnih rebrih vinogradi. Trsje, rdečkasto, semterje že orumenelo, je vztrepetavalo v rahli sapi in se svetlikalo v solneju. Med njim so se pomikale glasne in vesele vrste trgčev. Zakaj tiste dni se je začela trgatv in bila je obilna. Četokrat je od vrha zavnel strel iz pištole, se je razleglo nkanje iz mladega grla, je zablisnil na rami poln brentač mastne črnine in se ziba proti oredku, kjer so čakale brente na okrašenih vozeh. Čudovito hitro so se polnile.

Voz je lezel v reber, na vrhu so se konji spustili v dir, začela se je ozka Braniška dolina. Ob cesti so se vpoigibale češnje, polne vijoličastih, z drobnimi in delikatno belo moko potresenih plodov. Za njimi je v ozki kameniti strugi šumela voda med vrhjem in akacijami. Pojavilo se je par nizkih koč, čepeh pod bregom. Še je skozi dvoje začrnelih vasi, dalje ovinek za ovinkom po dolgočasnih Raši in skozi Kobdli do vrha. Na desni Stanjel, okrogel, s hišami prilepljenimi na rebro kakor lastovijiča gnezda.

Kras! Kamor seže oko — valovita planota, v presekkih hrastih, borovci, doline, vinogradi, njivice, senožetice, bele vasi z zvoniki, začrneli mi od dežja in burje, vse med bleščetimi skalami, med dišečim brinjem. Oaze, n svetlo, tako svetlo, da jemlje vid, da mrgoli pred očmi. Solnce se ne gane, vedno na tistem prostoru, visoko približno. Na vzhodnem obzorju goli griči, na levici Nanos s Sv. Hieronimom, zaščitnikom mornarjev, za hrbtom Čaven in Kolik, črni Trnovski gozd in tam daleč kakor v rahlem snu počivajoča zelena Hruška. Na jugu in zapadu nebo nisko poveznjeno, pogrezujoče se, svinčenobledo.

Kako ves drugačen si je predstavljal Podlipnik. Kras po raznih popisih, po zemeljskih urah profesorjev. "Krasen si, Kras, odtod tvoje ime!" je vzkliknil vrhu klanca, odkjer se mu je odprla ta veličastni razgled.

V Koprivi je voznik ustavil, trebalo je počitka konjem, pa tudi sebi privezati dušo. Pred Zegovo gostilno je bilo precej vozov, lahkih koles, globokih lesenih trug, velikim kurnikom podobnih obojev. V trugah so vozili v Trst led iz Hruševskih in Trnovskih ledenikov, v kurnikih teleta, kokoši, maslo in jajca, večinoma sami Gorjani. Val so se sedaj prazni vračali proti domu, toda s polnimi mošnjiki. Nekaj voznikov je se delo kar pod hišo ob mizi pritrjeni v zid, drugi so bili v veži in tretji v sobi na levo. Povsod se je razlegal glasen šum, švenketali so kozarci, ališalo se je hripavo petje. Vse živo, veselo. Med gosti se je vrtel sam oče Zega, velik in močan mož, prišten Kraševce. Jasen je bil njegov obraz in svetle njegove oči, njegova pšenica je zorela, sleherni dan jo je žel. Kako drugače je tam dandanes, ko je stekla mimo železnica. Gostničar Zega bi ušel zopet v grob, ko bi mogel še enkrat vstati tam izza cerkve in pogledati v svojo hiko, pogledati na ljubo mu vas. Nikjer več pšenice, nikjer žetve, samo tožno kumenje borovcev pod vasio in pod noč melahonično petje približev v vaški mlaki. Novo življenje!

"Oho, vas gospodine sem pa že nekje videl", je dejal Zega, ugledavši Podlipnika. Položil je kazalec navpično na čelo, kakor bi vstal. "Aha, vas že imam. Zadnjič v Vipavi na taboru. Krasno ste peli. Moje ime je Zega. S čim naj vam postrežem? Razpolagajte z vsem, res lepo je bilo. Še enkrat bi hotel doživeti takšen dan."

Podlipnik je naročil čašo terana in sirove kraške gnjati ter sedel za mizo v sobi.

"Da, gospod Zega, lepo je bilo. Kako ste se vozili domov, vi Kraševci?"

"Ej, gospodine, dobro, kako ne! Samo malo dolga pot je bila, naravnost se ni dalo iti, navdušenje nas je ustavljalo pri vsaki veži, kjer smo vedeli, da je dobra kaplja. Zlasti mlade. Štirje možakarji iz Komna so doživeli celo majhno nezgodico. Njih kotji je namreč prišel domov ravno dva dni pred njimi. To so vam Kraševci, gospodine!"

Zasmejal se je o srea in položil pred gosta zajtrk.

"Kam pa, gospodine? V Trst gotovo. Nisem vas še videl nikdar toliko, bržkone se vozite prvič. In niste Vipave, se vam pozna."

"Ugenili ste, gospod Zega", je odgovoril Podlipnik. "Prvič lažem, da pa ni izključeno, da se odzda vidimo večkrat. V Trstu se mislim naseliti, dobil sem službo trgovskega pomočnika v eni prvih veletrgovin. Pa ni naša ta trgovina, to si lahko mislite, gospod Zega. Gospodar je menda zagrizen Lahon. Ne jaz se ga ne bojim, italijansko lomim za sročiti sem se je v šoli. Zdej mi pride prav. On pa potrebuje predvsem Slovence, zakaj Slovenci se ne ogibljejo njegove trgovine, hvaležni so mi menda, da jih za hrbtom zmerja in psuje. Najd se med njimi pa, yendar že marsikateri, ki zahvala slovensko postrežbo. In to ga je naglilo, da me je sprejel."

"Kako pa se piše na možakar?"

"Gregorio Burlatti, gospod Zega. Poznate?"

"Eh, kaj ne bi. Mož visoki leti, zato more psovati Slovence. Kako, da niste iskali drugod?"

"Predvsem mi je bilo na tem, da pridem v pošteno prakso, v veliko trgovino, da vse vidim in izkusim ter se popopoma izurim v vseh panogah trgovstva. Pri njeni bom imel menda priliko, da je ni bolje želeli. Etem pa, gospod Zega, boino z njim — konkurirali," je dejal Podlipnik samozavestno in dvignil glavo.

Zega ga je pogledal začuden; zazdelo se mu je, da se Podlipnik ne baha, da tiči zares v njem nekaj posebnega. Ugajal mu je mladi mož.

"Visoki in smeli so vaši načrti, gospodine. Kaj, če bi se res kdaj uresničili? Pray, imate, predvsem učenje in natančno poznanje stroke, potem pridnost in varčnost, premišljena podjetnost in podlaga je ustvarjena. Čakajte, da trčim z vami na dobro srečo."

Stopil je po svojo čašo in trčil s Podlipnikom. Potem se je nekoliko hipov zamislil in dejal skoro nato resno:

"Kolikor premdari moja kratka kraška pamet, vam je zadnji tabor zares v kri in sedaj vidite vsled tega povsod samo ročice. Pozabili ste na trnje. Svesti se vam, gospodine, da si spravite v svoje koryeje velike sklade potrpežljivosti, samozatajevanja in vztrajnosti. Zallve lastne osebe vtaknite kolikor mogoče v žep, na žalitve naroda reagirajte s pametnim premislekom in odločnostjo. Cunja ne smete biti, ako si hočete pridobiti spoštovanje, metla vam ni treba biti, dokler niste na cilju. To so moji dobrohotni nasveti, ako jih hočete upoštevati. Ušlijudem vam jih ne. Tam doli so svetla tla, a so tudi vroča. Ako si opečemo z nepremišljenostmi perutnice prezgodaj, je bodočnost izgubljena, naš cilj odmaknjen v nedogled."

Podlipnik je s stišljivo zrl na moža, sedečega na koncu mize nekoliko upognjenim širokim hrbtom in makujočega s svetlimi inteligentnimi očmi.

"Ali ste vsi Kraševci tako dalekovidni?" je nehoti vprašal.

"Ne dalekovidni, gospodine, pač pa ostrovidni in izkušeni po vedni dotiki s Trstom in utrjebi."

Zunaj je bilo zopet napreženo, Podlipnik se je odpravil.

"Ne, gotovo nisen bil danes zadnjič pri vas, gospod Zega. Zbogom!"

"Kadar pridem v Trst, povprašam po vas, da vidim, kako ste gospodine," je dejal Zega in spremlil gosta do voza.

Voz se je premaknil. Podlipnik je se na ovinku zamahnil z roko v pozdrav na pragu stojčemu Zegi, in dalje so kresala konjska kopita kamenje po trdi rjavastobeli cesti.

Podlipnik se je naslonil udobno v vozu nazaj. Zaužito močno vino ga je začelo greti, ga je polagoma zazibalo v neko poluspanje, kjer se preneha vsako razmišljanje in se razpredejo po glavi same zlatotkane misli, same prijetne podobe izza lepih dni, kakor za tople peče v polumraku ob zimskih večerih. Enakomerno konjsko tepetanje ga je naposled popolnoma uspavalo, da mu je zlezla glava na prsi. Zbudil se je stoprav, ko je voz ropotal skozi Opčino in je na vrhu nad njo zabliskel sloki obelisk.

Visoko je stalo solnce, šlo je že na poldan. Voznik se je ozrl na Podlipnika ter dejal, kako z bliskom proti vrhu:

"Tam gori nekoliko ustavim. Še vsaki, kdor se je prvič peljal z mano toč mimo, je stopil tam z voza. In dosti jih je bilo, tel se jim potem ni mudilo dalje."

(Dalje prihodnjič.)

Ameriške vesti.

DELAJSKI POLOŽAJ JE NE-STALEN.

Število brezposelnih delavcev je še veliko.

Chicago, Ill. — Tukaj še niso pričeli trgati delavske mezde v tako velikem obsegu kot v drugih mestih. Izjemo delajo nekatere podjetniki, katerim se zdi profit vedno premajhen, čeprav bi vsako leto pobasali v svoje blagajne po par milijonov dolarjev profita. Neizkušenih delavcev je precej brez dela, in kjerkoli so rezali in trgali delavstvo mezdo, so bili večinoma prizadeti ti siromaki. Pri njih vratih so šli iz tovarne, ko so bili odpuščeni, in ko so vprašali pri drugih za delo, so jih seveda sprejeli, ali povedali so jim, da bodo odslej prejeli nižjo mezdo.

V klavneah delajo skoraj normalno. Tukaj dela okoli petdeset tisoč delavcev. Največ delavcev je delalo v tej industriji v letu 1918, ko je bilo zaposlenih pet in petdeset tisoč delavcev. Pred enim letom je delalo v tej industriji okoli pet in štirideset tisoč delavcev, tako da se zdaj lahko reče, da postaja ta industrija zopet normalna.

V jeklarškem distriktu, ki se razteza od Chicago do Garvia, Ind., dela okoli 40 do 50 tisoč delavcev. Še pred nekaj meseci so velebitniški časniki poročali, da primanjkujejo delavci v jeklarški industriji, zdaj je pa toliko delavcev pred vratmi jeklarn, da predelavci lahko izbirajo najbolj krepke in ponilne izmed njih. Brez dela je okoli štiri do pet tisoč jeklarških delavcev, kar je seveda jeklarškim magnatom zelo všeč. Da se brezposelna armada delavcev ne zniža, skrbje jeklarški magnati, ki se ravna po dobro preučenem načrtu. Zdej nekaj delavcev odpuste v eni jeklarni, pa zopet v drugi.

V krojaški industriji dela okoli štirideset do pet in štirideset tisoč delavcev. Popolnoma brez dela je po izjavi odborikov organizacije krojaških delavcev prav malo delavcev, ali v mnogo tovarnah delajo le tri dni v tednu.

V stavbinski industriji se je o-hnilo na bolje. Seveda ni to zasluga podjetnikov, ampak lepo vreme dovoljuje, da se nadaljujejo stavbinska dela. Kljub temu je položaj slab, kajti brez dela je okoli petdeset odstotkov stavbinskih delavcev, ki čakajo, da se delo zopet odpre, ali so pa poiskali delo v drugih industrijah ali pa odputovali za delom iz mesta.

Na zapadnih železnicah niso bili delavci odslovljeni, pač pa so jih precej odslovili na drugih železnicah. Po izjavi železniških uradnikov so bili odslovljeni le začasno.

Naročila so se pomnožila le v podjetjih, v katerih izdelujejo in popravljajo železniške vozove.

Pri trstu za izdelovanje poljedelskih strojev ni dosti spremembe v številu delavcev. Delavci so v teh podjetjih neorganizirani ali pa pripadajo tajno k organizacijam, kajti trust posadi vsakega delavca na cesto, če izve, da pripada k pravi delavski organizaciji.

TISKARJI ZAHTEVAJO ZNIŽANJE DELOVNIKA.

New Orleans, La. — Organizirani delavci zahtevajo znižanje delovnika in povišanje mezde. Nekateri delodajalci so priznali zahteve, drugi se pa mogoče tudi podajo, tako da ne pride do stavke.

DELAJSKI SPOZNAVAJO VREDNOST ZADEŽNEGA GIBANJA.

Sioux Falls, Iowa. — Delavci v tem mestu, ki znajo ceniti vrednost združnega gibanja za delavstvo, so otvorili že drugo združno prodajalno.

STAVKA RUDARJEV V COLORADU KONČANA.

Denver, Colo. — Rudarji v severnem Coloradu, ki so bili v stavki od 27. septembra, so odglasovali te dni, da se vrnejo na delo in medtem se bodo nadaljevala pogajanja o spornih točkah.

MOŠKO TRUPLO BREZ GLAVE SO NAŠLI V HOSTI.

Pittsburgh, Pa. — V hosti blizu Curryja so našli moško truplo brez glave. Takoj so obvestili mrliskega oglednika, da uvede preiskavo.

V OBRAMBI ZA "ZAPETO DELAVNICO".

Philadelphia, Pa. — Centralna delavska unija, v kateri imajo vsa delavska strokovna društva svoje zastopnike, je podvzela obširno agitacijo proti podjetniški kampanji za "odprto delavnico".

Podjetniki so seveda zelo naklonjeni izjavi "Ameriške trgovske zbornice", v kateri se izjavlja za "odprto delavnico". Ali ta naklonjenost jim ne bo prav nič pomagala, ker so organizirani delavci na straži in si ne dajo itrgati, kar so si z velikim trdom priborili.

SPOR MED RUDARJI IN PODJETNIKI S POLJA TRDEGA PREMOMA SE NI KANČAN.

Philadelphia, Pa. — Zastopniki rudarjev s polja trdega premoga so pomovili svojo zahtevo, da se mezlja poviša za 27 odstotkov. Podjetniki še niso na to izjavi podali svoje izjave, ampak iz njih zadržanja je spoznati, da zavlačujejo pogajanja in se ogibajo direktnega odgovora. Dozdaj ni bilo še prav nič doseženega in pogajanja se vlečejo na dolgo in široko.

MORILEC JE POBEGNIL IZ JEČE.

Rising Sun, Ind. — 24-letni Sidney Tateher, ki je izpovedal, da je umoril svojega brata, se je poslovil od ječe, ne da bi šerifu naznanil svojo novo addresso. Izkalpal je luknjo v zidu in zlezal na prosto. Patrolje, ki so bile odpuslane, da ga ujamejo, so se vrnile brez uspeha.

Tateher je ustrelil svojega brata z lovske puške skozi okno, na kar je zapalil hišo.

BANDITSKA SREČA JE OPO-TEKAJOČA.

Chicago, Ill. — Bandit Alberti Kubinek je pomolil poznemu pasantu svoj samokres s temi besedami pod nos: "Ali ne boste hitro dvignili svojih rok kvisko, če ne, vas preuknjam!"

V tem trenutku je pa padla težka okovana pest po banditovi glavi in bandit se je prekučnil na tla, kakor da je treščilo vanj. Bil je detektivski saržent Owen Smith, katerega je bandit ustavil, da ga oropa. Bandita so prepekljali v bolnišnico, kjer zdaj leži z razbito glavo.

VABILO NA VELIKO PLESNO VESELICO IN VINSKO TRGATEV,

katero priredi

Društvo "Napredni Slovenci" št. 300, S. N. P. J.

v Braddock, Pa.

v Litvinski dvorani, 818 Washington St., dne 13. novembra, 1920.

Uljudno vabimo vse rojake in rojakinje, Slovence in Hrvate, da se mnogoštevilno udeležijo naše zabavne vinske trgateve in plesa. Pričetek točno ob 7 uri zvečer.

Za dobro in točno postrežbo bo skrbel veselični odbor.

Torej na svidenje pri veselici dne 13. nov. t. l.!

Math Matičič, tajnik društva.

Pismo lahko vsakdo piše. Toda potrdilo pošte v starem kraju o praviem dostavljenju denarja se ne more ponarediti. Tukaj imate pravi vzorec.

Prva HRVATSKA STEDIŠNICA, ZAGREB.

Obavijest vrhu dostave

Niže opisan *novi list*

Broj: _____ težina _____ kgr. _____ gr. vrednost _____ K _____ fil.

na _____ u _____

predan u: _____ dne: _____ 1920

Potpisani izjavlja da je gornja pošiljka po propisu uručena

dne: _____ 1920

Podpis

Naslovnika:

Predsjednik uru-

čujućega ureda:

Ovu obavijest mora potpisati naslovnik, i predložiti dostavnom uredu, ako poštom pošalje, ako poštom pošalje, ako poštom pošalje.

HENRY C. ZARO
39 Cooper Sq., New York, N.Y.

V nedeljo 14. novembra vsi v American Bohemian dvorano na koncert pevskega društva "LIRA".